

GOD SHAVUOT

Lechaim

[Om Sefirat Haomer](#)

[Om Shavuot](#)

[Historie](#)

[Børnesider](#)

[Opskrifter](#)

[Shavuot bord inspiration](#)

KOMMENTARER

FRA REDAKTØREN

“De prøvede at slå os ihjel – vi vandt – lad os fejre det ved at spise. Det er den typiske korte forklaring på de fleste jødiske helligdage.

Shavuot, hvor vi fejrer, at Torahen blev givet til os, er dog en undtagelse. Ingen prøvede at slå os ihjel. Alligevel giver vi selvølgelig maden en forbindelse til helligdagen, og et måltid med mejeriprodukter på shavuot samt cheesecake og andre mejeridelikatesser, er blevet en værdsat tradition.

Torahen blev givet i en ørken, ikke i en af datidens store byer - Har du nogensinde været i en ørken?

For nogle år siden var jeg i Midbar Yehuda, ørkenen uden for Jerusalem. På mange måder står tiden stille i en ørken. Det, du kan se i en ørken i dag er det samme landskab som for 3-4000 år siden. En ørken er altså ikke bundet op til en afgrænset tidsalder, kultur eller noget land.

Det, vi måske kan lære heraf, er at når Torahen blev givet i en ørken, er det for at vise os Torahens tidløshed og relevans i både tid og sted - uanset om det er i nutidens Israel, Danmark eller Beijing.

Vi er tilbøjelige til at tro, at idet vi lever i en moderne tid, er vi forskellige fra tidligere tiders folk. Men Torahen er et tidløst værk, hvis beretninger, filosofi og vejledning til livet er lige så relevante nu som for tusinder af år siden.

Det er mit håb og ønske, at du vil finde inspiration i nyhedsbrevet. Har du lyst til selv at dele en artikel eller et kunstværk, så kontakt mig gerne.

Jeg ønsker dig og din familie chag sameach, og må du få en vidunderlig Shavuot.

Desværre er realiteten på nuværende tidspunkt, at Israel er under angreb, derfor håber og beder jeg om fred og sikkerhed for enhver, og især vores medmennesker og soldater i Israel.

ROCHEL LOEWENTHAL

Mange tak til Ursula Ljungquist for hendes kæmpe hjælp med dansk oversættelse

LeChaim

Udgivet af ChabaDanmark,
Ole Suhrsgade 10, 1354 Kbh K

Tel /45 33161850. Email / info@chabad.dk

SEFIRAT HAOMER

Hvad er Omer?

Hver aften fra den 2. Seder til dagen før Shavuot tæller vi endnu en dag, idet vi markerer de 49 dage (7 uger) mellem disse to helligdage.

Denne optælling kendes som Sefirat haOmer (bogstaveligt: optælling af Omer), den indledes den dag, hvor én omer byg blev ofret i det hellige Tempel i Jerusalem.

På et åndeligt plan afspejler denne optælling vore forfædres rejse i ørkenen, de tilbragte 49 dage mellem Exodus (Pesach) og overdragelsen af Torah (Shavuot) med åndelig forberedelse og forventning.

Det bibelske påbud at tælle Omer.

Torah foreskriver: "Du skal selv tælle dem fra dagen umiddelbart efter Shabbat, fra den dag du bringer Omer-offeret, det er løftet, 7 hele uger skal der være, og indtil morgendagen i den syvende uge skal du tælle 50 dage". (3. Mosebog, kap. 23, vers 15 - 16) Disse vers befaler os at tælle 7 uger fra det tidspunkt, da Omer, det nyhøstede byg-offer, blev bragt til Templet, hvilket er den 16. Nissan. Vi begynder at tælle den anden aften af Pesach (i Diasporaen er det den anden Seder aften), og vi fortsætter indtil

Shavuot, som er den 50. dag efter offeret.

Vi tæller faktisk 49 dage, for vore vise fastholdt den tradition, at Torahs brug af tallet 50 betød indtil den 50. dag.

Det regnes for en mitzvah for hver enkelt selv at tælle dagene i Omer, for Torah fastslår: "Og du skal selv tælle dem". Denne mitzvah udføres også i dag, selv om det hellige Tempel ikke længere er her, og vi ikke længere bringer Omer-ofringer. Nogle fastholder, at forpligtelsen i dag er rabbinsk.

Hvornår skal vi tælle Omer?

Først reciterer vi velsignelsen over Omer "Hvem har befalet os at tælle Omer?" og derefter tæller vi, idet vi siger: "I dag er det . dag af Omer". Nogle menigheder siger traditionelt Baomer (i Omer) mens andre siger Laomer (af Omer). Den første aften siger vi: "I dag er det 1 dag i Omer" og på den anden aften siger vi: "I dag er det 2 dage i Omer".

På denne måde tælles frem til den 7. dag, hvor vi foretager en lille ændring og siger: "I dag er det 7 dage, som er en uge af Omer". Menigheder, der følger den Sefardiske minhag, siger: "I dag er den 7. dag af Omer, hvilket er en uge", og det indebærer, at ordet Omer altid er sidestillet med dagens tal snarere end optællingen af uger.

Fra den 7. dag tilføjer man optælling af uger til optællingen af dage, f. eks. "I dag er det 8 dage, hvilket er en uge og en dag i Omer", og den Sefardiske tekst er: ". . .otte dage af Omer, som er en uge og en dag".

Hvis man har begået en fejl og har undladt at tælle enten dage eller uger, skal man tælle om, men uden at gentage velsignelsen. Når man tæller, skal man være omhyggelig med at bruge den korrekte grammatisk form (f. eks. at sige yamim/dage indtil 10 og yo/dag herefter, og anvend den maskuline form, når man tæller uger).

Velsignelsen og optællingen bør fremsiges stående, for i 5. Mosebog, kap. 16, vers 9 hedder det: "Når kornet står på marken". Hvis man sidder under optællingen, har man alligevel opfyldt sin forpligtelse.

Efter at have talt Omer, plejer man at sige: "Må det være din vilje, at Beit haMikdash hurtigt genopbygges i vore dage".

Flere detaljer i relation til Sefirat haOmer.

Optællingen skal foretages ved aftenens begyndelse, det vil sige, så snart 3 stjerner er synlige på himlen. Hvis man har optalt tidligere, men efter solnedgang, er det ikke nødvendigt at tælle igen, men det vil ikke desto mindre være rigtigt at gøre det, dog

uden velsignelsen, når det sker, efter at stjernerne dukkede frem.

Hvis nogen bliver spurgt, hvad der er den rette optælling for denne aften, så gælder følgende: Hvis den adspurgte endnu ikke selv har optalt, så bør han ikke sige aftenens tal, for så vil han have optalt Omer, men uden at sige velsignelsen, og han vil ikke kunne optælle med en velsignelse. Han skulle snarere sige: "I går nat var det nummer det og det": Man bør være særlig omhyggelig på Lag baOmer, den 30. nat af Omer, for det er ret almindeligt at referere til netop denne dag med dens nummer.

Før man reciterer velsignelsen, bør man kende dagens tal. Hvis en person reciterer velsignelsen uden at kende dagens tal og først tilføjer tallet efter at have hørt det nævnt af en anden, så har han opfyldt sin forpligtelse.

Hvis en person mente at kende dagens tal, da han fremsagde velsignelsen, men senere blev klar over, at han havde taget fejl efter at have hørt det fra andre, kan han stadig tælle og behøver ikke at gentage velsignelsen. I tilfælde af, at han reciterede velsignelsen og derpå optalte forkert, gælder følgende: Hvis han kommer i tanke om det i løbet af ca. 18 sekunder, og han ikke sagde andet, før han blev klar over

sin fejl, må han tælle det rigtige tal uden at gentage velsignelsen. Hvis ikke, opfattes det som om, han ikke har optalt, og han reciterer velsignelsen og tæller videre.

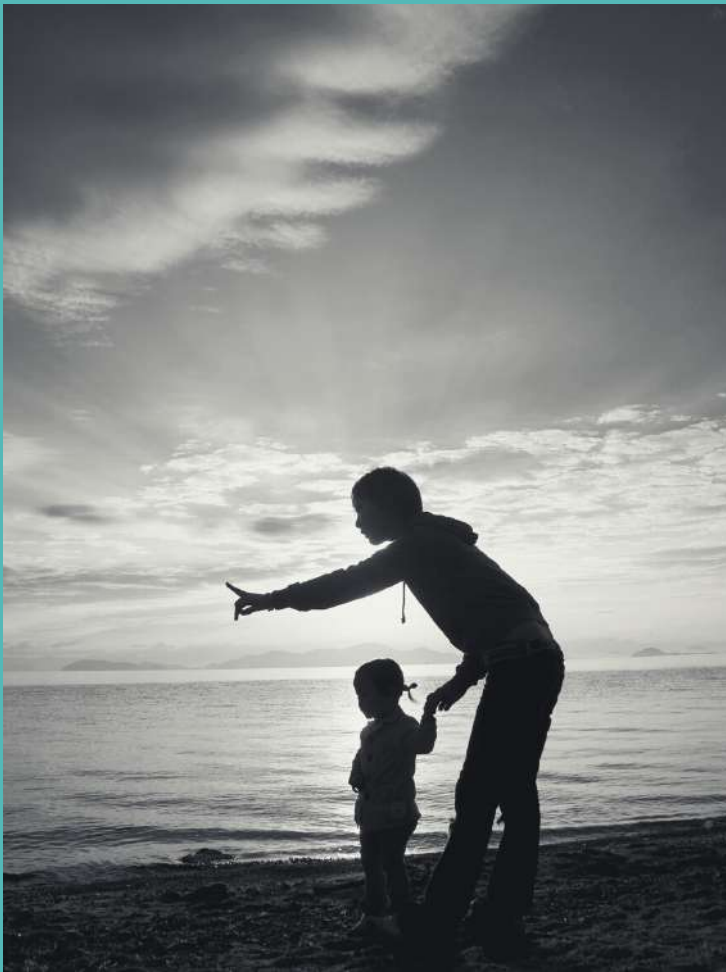
Hvis han undlod at tælle en dag (f. eks. både om natten og den følgende dag), eller hvis han talte et forkert tal, så må han ikke recitere en velsignelse, når han derefter tæller, men han må dog tælle videre. Kan han ikke huske, om han talte eller ej, må han fortsætte med at tælle de resterende dage af Omer med en velsignelse.

Det er en skik efter at have optalt Omer, at man reciterer Psalme 67, for ifølge traditionen har denne salme 49 ord, der svarer til dagene i Omer.

I Diaspora, hvor den 2. Seder fejres om aftenen den 16. Nissan, har nogle den vane at tælle Omer ved slutningen af Seder. Hvis vi talte før Seder, ville vi gøre dagen til den 16. Nissan, og den 2. Seder, der afholdes, fordi tvivlen, hvorvidt datoen faktisk er den 15. Nissan, ville være overflødig.

Det er skik blandt de fromme og retfærdige at læse den del af Torah, der handler om Omer; i Eretz Yisrael gøres det ved afslutningen af Seder, og i Diaspora ved afslutningen af den 2. Seder. Ved at læse denne del, er det som at opfylde forpligtelsen til at bringe offeret, for vore vise har erklæret, at "vore læber er vor tjeneste". I mange Sefardiske menigheder i Israel er det almindeligt at læse denne del før den første optælling af Omer.

Hvordan skal man som forældre tale med sine børn om den vigtige skelnen mellem en sund og en vildført opfattelse af disse begreber? Hvordan skal man lære barnet at skelne mellem voldens rædsler og krigens nødvendighed? Den umiddelbare renhed, der kan ligge i at være ærlig, og den indbyggede ondskab, der kan indeholdes i at sige unødvendige sandheder? Hvorledes skal vore børn lære at skelne mellem en produktiv selvsikkerhed i modsætning til en fjendtlig aggressivitet? For at kunne formidle en forståelse herfor, kræver det indsigt i disse kvaliteter og i deres modsætninger; men det kræver også et sprog, et ordforråd for at kunne artikulere dem "i børnehøjde". Hvor finder man dette sprog? Hvordan forklarer man børn de finere, mere subtile nuancer?

Der er en kilde, der åbenbares for os specielt i disse dage, på denne tid af året. Det er det omhyggelige sprog i optælling af Omer, en mitzvah vi udfører i løbet af de 49 dage mellem Pesach og Shavuot.

Efter at Israels børn forlod Ægypten, gik der 49 dage, før de modtog de 10 Bud på Sinai-bjerget. Traditionen lærer os, at hver af disse dage var nødvendige, for at Israels børn kunne forberede sig og blive værdige til denne gave. Hver dag undersøgte og vurderede de hinandens træk og kvaliteter: der var 49 i alt.

De 49 træk blev udtrykt ved 7 basale egenskaber. Hver af de 7 indeholdt alle de andre, og dermed udgjorde de 49. Kabbalisterne lærer os, at et menneskes sjæl indeholder disse 7 basale egenskaber:

Når vi opfylder den mitzvah at tælle dage og uger fra Pesach til Shavuot, er hver af de 7 uger viet til en egenskab; en uge til venlighed, en anden til disciplin, en tredje til medfølelse o.s.v. På hver af ugens 7 dage søger vi at forbedre de 7 aspekter, der er indeholdt i ugens egenskab. Det kan f. eks. være ved i den uge, der er viet til venlighed, at vi bruger en dag til at bedre aspektet kærlighed ved hjælp af disciplin, en anden dag til at bedre aspektet venlighed ved hjælp af medfølelse o.s.v. I løbet af ugen, hvor vi arbejder med skønhed, bruger vi en dag på at opelske skønhed, der fordrer værdighed, og en anden dag skønhed, der fordrer ydmyghed, indtil vi har bedret alle 7 aspekter ved skønheden.

I sidste ende stammer alle 7 karaktertræk fra en kombination af de 7 basale egenskaber. Hvert træk interagerer med de øvrige og kan

på den måde moderere udtryk og effekt. For at være komplet skal et karaktertræk indeholde alle 7; i tilfælde af mangel eller overflod af ét af de 7 vil det bringe forstyrrelse og i nogle tilfælde ødelæggelse. Disciplin kan f. eks. let forvandles til ondskab, hvis den overdrives.

Når vi er blevet klar over denne sammenhæng, kan vi anvende de iboende egenskaber til at skelne mellem og forklare både vore egne og vore børns karaktertræk og opførsel. Når vi har opnået denne indsigt og viden, er vi i stand til at tale med børn på en klar, direkte og konkret måde.

Når vi anvender de nævnte egenskaber som eksempler, kan vore børn begynde at se sammenhænge, som ellers kan være svære at forstå. Når vi sammen med vore børn tilbringer tid på at forstå, at der er en naturlig og til tider utilsigtet sammenhæng mellem det, man giver eller siger til andre, får vore børn en ny og vigtig indsigt i medmenneskelighed.

Når et barn har nået et vist mål af selvsikkerhed, af tro på egne evner og formåen, vil det også opleve en følelse af værdighed, af selvrespekt og derpå fortjene andres respekt. Overvejer man dette nærmere, vil man indse, at det ikke opnås uden at integrere de nævnte dyder. Kender vi ikke alle et eller flere mennesker, der mangler en naturlig selvrespekt og derfor heller ikke opnår vores respekt? Barnet vil med tiden forstå, at hvis det mangler en af de basale dyder, så kan en oprindelig god egenskab hurtigt forvandles til en negativ. Vil du nu være i stand til at forklare dit barn den indbyggede sammenhæng?

Efter at have læst ovenstående, kan du så forestille dig en samtale med dit barn, i hvilken du prøver at forklare forskellen på en selvsikker og en aggressiv opførsel med udgangspunkt i de 7 basale egenskaber?

SHAVUOT

Shavuot er en 2-dages fejring (i Israel er det en enkelt dag), den falder samme dag, som G-d gav Toraen til det jødiske folk på Sinai bjerg for mere end 3000 år siden. Shavuot falder 49 dage efter en ivrig optælling, mens vi forbereder os til denne specielle dag. Den fejres ved at tænde lys, at våge en hel nat for at studere Tora, høre oplæsning af De 10 Bud i synagogen, og sidst men ikke mindst at nyde et festligt måltid bestående af retter indeholdende mælk.

Hvad skal Shavuot minde os om?

Ordet Shavuot (eller Shavuos) betyder uger. Den fejrer fuldendelsen af den 7-uger lange periode mellem Pesach og Shavuot, hvor vi har optalt Omer.

Toraen blev givet det jødiske folk af G-d på Sinai Bjerg for mere end 3300 år siden. Ved fejringen af Shavuot fornyer vi hvert år vor accept af G-ds gave, og G-d giver os igen Toraen.

Overdragelsen af Toraen er en begivenhed med vidtrækkende åndelige konsekvenser - den berørte essensen af den jødiske sjæl for altid. Vore vise har sammenlignet den med et bryllup mellem G-d og det jødiske folk. Shavuot betyder

også "ed/edsaflæggelse", for på denne dag lovede G-d os sin evige hengivenhed, og til gengæld forpligtede vi os til evig troskab mod ham. Læs mere om overdragelsen af Toraen, og hvad det betyder for os i dag.

I gamle dage ville der blive ofret 2 hvedebrød i Templet til Shavuot. Det var også på dette tidspunkt, at folk begyndte at bringe "bikkurim", deres første og bedste frugt for at takke G-d for Israels overflod.

HVORDAN FEJRER VI SHAVUOT?

- Kvinder og piger tænder helligdagslys både den første og den anden aften.
- Det er almindeligt at blive oppe hele natten for at studere Tora på den første nat af Shavuot.
- Alle mænd, kvinder og børn bør gå i synagogen på den første dag af Shavuot for at høre De 10 Bud oplæst.
- Ligesom på andre helligdage indtager vi nogle specielle madvarer, og intet arbejde må udføres.
- Det er sædvane at spise mad indeholdende mælkeprodukter til Shavuot. Anretningen kan variere fra de traditionelle osteblintzes til quiches, gryderetter og mere.
- På anden dag af Shavuot reciteres Jizkor-mindebønnen.
- Nogle mennesker læser Ruths Bog i løbet af morgengudstjenesten, da kong David - der døde på denne dag - var en efterkommer af moabitterinden Ruth.
- Nogle følger traditionen at dekorere deres hjem (og synagogen) med blomster og duftende planter før Shavuot.
- Shavuot er en 2-dage lang helligdag, den begynder ved solnedgang den 5. Sivan og varer indtil solnedgang den 7. Sivan (i Israel fejres blot én helligdag, der slutter ved solnedgang den 6. Sivan) Hvert år til Shavuot fornyer vi vor accept af Toraen, som G-d påny giver os.

SHAVUOT

HER ER 11 TING, SOM DU BØR VIDE OM SHAVUOT.

Festen har 5 navne.

- Shavuot betyder "uger". Den markerer fuldendelsen af den 7-uger lange optælling af Omer mellem Pesach og Shavuot.
- Yom haBikkurim - "De første frugters Dag". Shavuot er også en fejring af hvedehøsten og de første frugters modning, hvilket forklarer både dette og det følgende navn for festen.
- Chag haKatzir - "Høstfesten".
- Atzeret. I Talmud betegnes Shavuot også som Atzeret, hvilket betyder "standsning", en reference til forbuddet mod at arbejde på denne helligdag.
- Zeman Matan Torahteinu - i helligdagens bønner refererer vi til den som "Dengang vi blev givet vor Tora".

Kvinder og piger tænder lys for at indlede begge helligaftener.

Man tænder lys på de fleste jødiske helligdage, der har rod i Bibelen. Det drejer sig om Rosh haShana, Jom Kippur, Sukkot, Shemini Atzeret, Pesach, Chanukahs første dag og Purim.

At tænde lys på helligdage følger den samme procedure som på Shabbat. Den væsentlige forskel er, at mens det er forbudt at "skabe" en flamme på en helligdag, så er det til Shavuot tilladt at tænde et lys ved at anvende en allerede eksisterende flamme, f. eks. et lys der var tændt før helligdagen og var blevet stående eller en gasflamme. Vær opmærksom på, at det også er forbudt at slukke en flamme på helligdage, så vær sikker på, at du har et sikkert sted at stille lyset.

Det er sædvane at blive oppe og lære Tora den første aften og nat af Shavuot.

Midrash beretter, at natten før Toraen blev givet, så gjorde jøder det samme, som alle gør før en vigtig begivenhed - de gik tidligt til ro for at sikre sig en god nats søvn. Denne tilsyneladende uskyldige beslutning fik ikke desto mindre skamfulde konsekvenser. Den næste morgen, da Toraen skulle overdrages, var stedet tomt. Hele det jødiske folk havde sovet over sig. Midrash fortæller, at Moses måtte vække dem, hvilket senere fik G-d til klagende at spørge: "Hvorfor er jeg kommet, og der er ingen her til at modtage mig?" For at rette op på vore forfædres fejl, bliver vi oppe til sent hver nat af Shavuot for at vise, at vor entusiasme ikke fejler noget.

Alle mænd, kvinder og børn burde høre oplæsningen af De 10 Bud på den første dag af Shavuot.

Helligdagen Shavuot er dagen, hvor vi fejrer den store overdragelse af Toraen på Sinai Bjerg for mere end 3300 år siden. Du stod ved foden af bjerget. Dine bedsteforældre og dine oldeforældre før dem. Alle jødiske sjæle fra alle tider samledes for at høre De 10 Bud fra G-ds egen mund. Da vi alle var ved Sinai Bjerg, må vi alle på ny bekræfte vort tilsagn. Småbørn, yngre børn, de ældre, alle der kan, burde høre Toraen oplæst på den første dag af Shavuot.

Børn spiller en særlig rolle på denne helligdag.

Før G-d gav Toraen til det jødiske folk, forlangte han garanter/kautionister. Jøderne kom med flere forslag, der alle blev afvist af G-d, indtil de meddelte: "Vore børn vil være vore garanter, at vi vil værdsætte og overholde Toraen". G-d godkendte dem straks og accepterede at give dem Toraen.

Det har derfor en særlig betydning at bringe børn, endog de yngste spædbørn, for at høre De 10 Bud oplæst. Lad os sikre, at vi bringer alle vore garanter til synagogen på den første dag af Shavuot.

I lighed med andre helligdage afholdes der festlige middage, og intet arbejde må udføres.

På anden dag af Shavuot reciterer vi Jitzkor.

Jitzkor, den særlige mindebøn for de afdøde, reciteres i synagogen 4 gange om året, den følger efter Tora-læsningen på den sidste dag af Pesach, på den anden dag af Shavuot, på Shemini Atzeret og på Jom Kippur.

I nogle menigheder læses Ruths bog.

Det er almindeligt at spise mælkeretter til Shavuot.

(Der er mange begrundelser herfor, her er nogle få)

- Til Shavuot blev et offer bestående af 2 brød bragt til Templet. For af mindes dette, spiser vi 2 måltider til Shavuot - først en mælkeret, og efter en kortere pause spiser vi den traditionelle helligdagsmad.
- Ved at modtage Toraen blev jøderne forpligtet til at overholde de kosher spiseregler. Da Toraen blev givet på Shabbat, kunne kvæget ikke slagtes, og ingen redskaber kunne gøres kosher, så derfor spiste de kun mælkeretter på denne dag.
- Toraen sammenlignes med næringsgivende mælk. Det hebraiske ord for mælk er chalav, og når den numeriske værdi af hvert bogstav i ordet chalav er lagt sammen $8 + 30 + 2$ er det lig med 40. 40 er antallet af dage, som Moses tilbragte på Sinai Bjerg, da han modtog Toraen.
- Da Moses steg op på Sinai Bjerg, prøvede englenerne at få G-d til at overveje sin beslutning om at give sin dyrebare Tora til jordiske væsner. "Herre, vor Herre, hvor herligt er dit navn på den vide jord, du som bredte din højhed ud over himlen . . . Hvad er da et menneske, at du kommer ham i hu, et menneskebarn, at du tager dig af ham?" (Salme 8, 5-7) En af årsagerne til, at englernes forespørgsel til G-d om at genoverveje sin beslutning at give Toraen til jordiske mennesker ikke blev hørt, var jødernes omhyggelige overholdelse af toraens love - incl. kosher-lovene. I modsætning til englenerne, som da de besøgte Abraham, indtog smør og mælk med kød (1. Mosebog 18, 8) På Shavuot spiser vi derfor mælkeprodukter og holder en pause, før vi spiser kød - netop for at tilkendegive vort tilsagn til denne mitzvah.

3 berømte, jødiske personligheder med en speciel tilknytning til Shavuot.

- Moses - han modtog Toraen fra G-d på Sinai Bjerg på denne dag.
- Kong David - den anden jødiske konge døde på denne dag.
- Baal Shem Tov - grundlægger af den Chassidismen døde også på denne dag.

Nogle plejer at pynte deres hjem og synagoger med blomster og duftende planter før Shavuot.

(Der er mange grunde hertil, her er nogle få)

- G-d advarede jøderne på Sinai, at "får og kvæg skal ikke græsse på bjerget Sinai". Toraen blev givet i ørkenen; det indikerer et mirakel, og det blev skik at fejre Shavuot med grøntsager.
- Verset: "Hans kinder som balsambede, skabe med vellugt, hans læber er liljer, de drypper af flydende myrra" (Højsangen 5, 13). Talmud belærer os, at "fra hver en ytring af De 10 Bud, der blev kendt fra den Helliges mund, velsignet være han, fyldtes hele verden med duftende krydderier". Derfor dekorerer vi med blomster og grønt til Shavuot.
- Mishnah fastslår, at til Shavuot bedømmer G-d jorden og fastlægger en overflod af af træernes frugter for det kommende år. Derfor står der træer i synagogen til at minde os om at bede for træerne og deres frugter.

10 Bud eller 5?

Millioner af mennesker har hørt om de 10 bud, og mange kan nævne mindst 3 eller 4, sandsynligvis er der adskillige millioner, der kan opremse alle 10 i den rigtige rækkefølge. Men det er mindre kendt, at denne 10-punkts sammenfatning af G-ds bud til mennesker læses i 2 retninger: fra toppen og ned, og fra side til side. Hvad menes der med det? De 10 bud blev givet Moses, de var hugget på stentavler - 5 bud på hver tavle således:

1. JEG ER HERREN DIN G-D
2. DU MÅ IKKE HAVE ANDRE GUDER END MIG.
3. DU MÅ IKKE MISBRUGE HERREN DIN G-DS NAVN.
4. KOM HVILEDAGEN I HU, AT DU HOLDER DEN HELLIG.
5. ÆR DIN FADER OG DIN MODER.

6. DU MÅ IKKE SLÅ IHJEL
7. DU MÅ IKKE BEDRIVE HOR
8. DU MÅ IKKE STJÆLE
9. DU MÅ IKKE BÆRE FALSK VIDNESBYRD MOD DIN NÆSTE
10. DU MÅ IKKE BEGÆRE DIN NÆSTES HUS, HANS . . .

Hvorfor på 2 tavler? Hvorfor er de første 5 på én tavle og de andre 5 på en anden? (5- 5 kan synes at være en ligelig fordeling, men det er det faktisk ikke. På hebraisk er der 146 ord i de første 5 bud, men kun 26 ord i de andre 5. Vore vise giver os følgende forklaring, at de 5 sidste faktisk er en gentagelse af de 5 første. Med andre ord forventes vi at stille de 2 tavler ved siden af hinanden og læse fra den ene til den anden på denne måde: 1 + 6, 2 + 7, 3 + 8, 4 + 9, 5 + 10. Det betyder i al væsentlighed, at der kun er 5 bud. "Du må ikke slå ihjel" er en anden måde at sige "Jeg er Herren din G-d", forbuddet mod at begå hor er forbuddet mod afgudsdyrkelse, at holde Shabbat er at være et pålideligt vidne.

Midrash forklarer sammenhængen mellem hvert af disse 5 sæt af bud, lad os bruge 1 og 6 som eksempel. Hvorfor sidestilles "Du må ikke slå ihjel" med "Jeg er Herren din G-d"? De vise siger, at det er, fordi at myrde sin næste er at myrde G-d.

Hvori består analogien? Den er at sammenligne med en konge af kød og blod, der drog ind i et land, hængte billeder op af sig selv, lod præge mønter med sit billede og satte statuer af sig selv overalt. Efter et stykke tid fjernede landets befolkning hans portrætter, slog hans statuer i stykker og gjorde hans mønter ubrugelige, på denne måde fjernede de kongen.

Sådan er det også med én, der udgyder blod, han nedgør kongen, for der står skrevet "Den, som udgyder et menneskes blod, ved mennesker skal hans blod udgydes, thi i sit billede gjorde G-d menneskene" (1. Mosebog 9, 6)

Nuvel, der er mordere, der siger, at de tror på Gud. Der er mennesker, som afgjort er imod mord, der hævder, at de ikke tror på en højere magt. Begge tager grueligt fejl.

Hvis du virkelig tror på G-d, kan du ikke begå mord. Hvis du virkelig tror, at det at tage et andet menneskes liv er forkert - ikke bare, fordi du hverken har midler til at gøre det eller er bange for at ende i fængsel, men fordi du anerkender den transcendent, ukrænkelige værdi af liv - hvilket blot er en anden måde at udtrykke, at du tror på G-d. Selv om du ikke er én af disse religiøse typer, der bruger disse ord.

Historie

Dette er historien om en ganske særlig Torah, den blev købt kort efter 2. Verdenskrig af Rabbi Pinchas Sudak, da han og hans familie undslap det stalinistiske Rusland, et meget farligt sted under kommunisterne. Første trin på rejsen var at komme ud af Rusland og ind i Polen. Det var kun begyndelsen, de skulle stadig klare turen fra Polen til Tjekkosllovakiet.

Dette er historien om en ganske særlig Torah, den blev købt kort efter 2. Verdenskrig af Rabbi Pinchas Sudak, da han og hans familie undslap det stalinistiske Rusland, et meget farligt sted under kommunisterne. Første trin på rejsen var at komme ud af Rusland og ind i Polen. Det var kun begyndelsen, de skulle stadig klare turen fra Polen til Tjekkosllovakiet.

Familien Sudak var del af en gruppe på 46 andre Lubavitch Chassidim, der også håbede at kunne flygte fra Sovjetunionen. Ængsteligt ventede de på deres chance for at komme væk. Mens de stadig var i Krakow i Polen, mødte Rabbi Pinchas en jøde, som havde en Torah til salg. Det forekom ham så forunderligt, at det på en eller anden måde måtte være arrangeret af G-d. Han besluttede straks at købe Torah-rullen med penge, som det var lykkedes ham at smugle ud af Rusland.

Så stor en gruppe af jøder kan ikke rejse uden en Sefer Torah i deres midte", sagde han. Så han købte Torah-rullen og fik hurtigt bestilt en trækasse til at beskytte og transportere den i.

Langt om længe blev det gruppens tur til at rejse. Det var sent om natten, da de brød op. Ingen kunne medbringe mere end de mest basale fornødenheder, alt andet måtte efterlades. I nattens mulm og mørke begyndte rejsen. Rabbi Pinchas, hans kone og deres 3 børn holdt fast i et reb for at forblive samlet. Tavst vandrede de gennem den tætte skov, Rabbi Pinchas klamrede sig til sin skattede Sefer Torah og til sin kone Batya, der bar det yngste barn. Vejen var besværlig, og som timerne gik, blev Rabbi Pinchas' hustru stadig mere bekymret. Til sidst kunne hun ikke længere bære barnet, hun vendte sig mod sin mand og bad ham bære det. Rabbi Pinchas indså straks, at hvis han tog barnet, måtte han efterlade Torah-rullen. Med tårer i øjnene sagde han: "Tilgiv mig, min kære Torah, men det er enten dig eller mit barn. Jeg må efterlade dig nu, så mine børn og mine børns børn vil kunne få dig i deres liv".

Grædende omfavnede han den dyrebare rulle for sidste gang, ømt lagde han den i trækassen og anbragte den under et træ. Så tog han sit barn op i sine arme og drog videre. Rejsen endte lykkeligt. Endelig nåede de friheden, og de slog sig ned i Israel. Tiden gik, Rabbi Pinchas' børn voksede op, blev gift og etablerede hjem i menigheder, hvor de blev rabbinere og lærere, idet de delte deres tro på Torah og jødedom, som de havde fået i arv fra deres forældre.

Der gik 50 år. Rabbi Pinchas' datter, Rebbetzin Batsheva Schochet, der nu selv var blevet bedstemor, besøgte venner i Californien. Mens hun opholdt sig der, besøgte hun en ven af familien, fru Faigy Estulin. De talte om gamle dage, og Faigy beskrev, hvordan deres familie også var flygtet fra Rusland efter krigen. "Det er

en ganske særlig historie", sagde hun. "Da mine forældre var på vej gennem skoven, gik min ældste søster vild, hun var dengang kun 5 år. Skoven var mørk og dyster; ingen kunne se noget, og ingen havde anelse om, hvor hun var. Alle var i panik. Hektisk ledte de efter barnet, kravlende på hænder og fødder, famlende mellem buske og grene på jorden. Så rørte min fars hånd pludselig noget hårdt og glat, ikke en gren eller en trærod, men en trækasse. Han åbnede låget og fandt til sin forbavselse en Sefer Torah i kassen. Der, lige ved siden af trækassen, var hans lille datter, min søster! Han kunne næsten ikke tro det. Han kyssede Torah-rullen, og han kyssede sin lille pige; han kyssede igen Torah-rullen, og han kyssede sin datter igen og igen, om og om."

"Så løftede han Torah-rullen ud af kassen, viklede den rundt om livet, bandt den fast med sit bælte, som han brugte, når han bad. Således bragte han Torah-rullen med sig på resten af rejsen. "Til slut nåede de friheden. De medbragte denne Sefer Torah til Amerika, og indtil denne dag er den blevet anvendt i en Shul i New York. Min far er blevet velsignet med et godt helbred og et langt, godt liv. Ingen i vor familie tvivler på, at disse velsignelser skyldes, at han reddede denne Sefer Torah", sluttede hun.

Da Rabbi Pinchas' datter, Batsheva Schochet hørte disse ord, blegnede hun, og tårerne strømmede ned af hendes kinder. Historien om Rabbi Pinchas' Sefer Torah var endt lykkeligt, ringen var sluttet.

**MIDRASH FORTÆLLER OS:
Rabbi Yitzchak sagde: "Israels børn skulle have modtaget Torah, lige efter de forlod Ægypten, men G-d sagde: "Mine børn har ikke hvilet sig efter slaveriet i Ægypten, hvorfra de er befriet, og de kan ikke modtage Torah så hurtigt". Det er som med en konge, hvis søn lige var kommet sig efter en alvorlig sygdom, og hans lærer sagde: "Send din søn i skole". Herpå svarede kongen skarpt: "Min søn har ikke hvilet sig til strækkeligt, og du vil have, at han straks skal vende tilbage til skolen? Nej, lad ham få god og rigelig mad i 2 eller 3 måneder, genvinde sin sunde kulør og sin styrke, så vil han komme tilbage i skole". Så sagde den hellige, velsignet være han: "Mine børn har ikke genvundet deres sunde kulør eller styrke efter slaveriet. Lad dem hvile i nogle uger med manna, brønden og vagtler. Så skal jeg give dem Torah".**

Det er en smuk lignelse, der fortæller os om vor faders, vor G-ds barmhjertighed; han tager sig lige så ømt af os, som en konge tager sig af sin eneste søn, der skal komme til kræfter efter en sygdom. Der er mere end det i denne lignelse, for det var ikke så meget vor fysiske, men vores åndelige tilstand, der skulle tages hensyn til. Hundreder af år i ægyptisk slaveri, slavearbejde for et folk, der på trods af deres overlegne dygtighed og militære magt, ikke havde følelser, ikke viste mennesker hensyn, ingen ægte etisk lære eller moral havde -et sådant slaveri havde efterladt dybe ar på vore forfædres moralske standarder. De skulle renses for Ægyptens "mursten og mørtel", før de kunne modtage den

hellige Torah.

Israels børn forstod deres egen situation. De havde fået at vide, at 50 dage efter deres udgang fra Ægypten, ville de modtage den hellige Torah, og de vidste, at de skulle blive værdige til denne guddommelige gave - den vidunderligste ting i verden. Så de talte utålmodigt hver eneste dag, mens de prøvede at udvise en bedre opførsel og få bedre moralske standarder, at stige højere indtil dagen, hvor de skulle gives Torah.

G-d selv hjalp dem med at forbedre sig, som han altid gør. G-d gav dem den rigtige kost, det var både en fysisk og en åndelig føde. Han sendte brød fra himlen i form af manna. Han åbnede en kilde i den hårde klippe. Han sendte kød fra himlen - vagtler, og han gjorde mange andre mirakler og undere. Israels børn lærte at anerkende G-d, de så, at han kan ændre naturlovene for deres skyld; de forstod, at de var det udvalgte folk, der skulle modtage den vidunderlige gave Torah.

I 49 dage, eller 7 uger, forberedte Israels børn sig til det, der skulle ske. De sidste 3 dage før overdragelsen af Torah var dage med omhyggelig selvransagelse og en intens forberedelse. Da det store øjeblik endelig indtraf, var de rensede, både legeme og sjæl var ren og hellig, parat til at modtage Torah. Enstemmigt udtalte folket: "Vi vil gøre, og vi vil lytte".

På samme måde må vi være rene og uplettede på krop og sjæl, hvis vi skal være værdige til Torah, hvis vi skal kunne værdsætte dens hellighed og leve op til vort navn - "Et kongerige af præster (G-ds tjenere) og en hellig nation".

Shavuot
OPSKRIFTER

Ingredienser til salaten:

- 3 stk. romaine-salat
- 2 stk. agurker
- 1 stor, sød kartoffel
- 1 lille løg (kan fravælges)
- 4 oz fetaost, i stykker
- 1/3 kop ristede, saltede cashew-nødder

Ingredienser til dressing:

- 1 lille mango
- saft fra 1 citron
- 4 tsk. sukker
- 1/2 lille løg

Arbejdsbeskrivelse:

1 Skær den søde kartoffel i kvarte længder og skær disse i tynde skiver. Læg dem på en bageplade, stæk dem med olivenolie og strø salt på. Bag dem ved 200 c i ca. 30 min. Muligt: Tilsæt et løg i tern, det giver smag til den søde kartoffel.

2 Vask, undersøg og snit salathovederne. Halvér agurkerne og snit dem tyndt. Smuldr fetaosten og tilsæt søde kartofler. Bland alle ingredienser.

3 Bland ingredienser til dressing, til den er glat. Før servering stæk dressingen over salaten og bland den let, indtil alt er dækket. Fordel nødder og nyd salaten!

Romaine-salat og søde kartofler med mango-dressing.

BLINTZES MED SPINAT.

Ingredienser til dej:

- 4 kopper mælk
- 6 æg
- 2 tsk. margarine eller smør
- 1 knivspids salt
- 4 kopper mel
- smør eller margarine til at smøre pladen

Ingredienser til fyld:

- 2 pund spinat eller sølvbede
- 2 tsk. margarine
- 1/2 stort løg, skiveskåret
- 1 grøn peber
- 1 tsk. salt
- 1 knivspids peber
- 1 knivspids muskat
- 2 stk. revet mozzarella

Tomatsovs:

- 3 tsk. olie
- 1 stort løg, snittet
- 5 blommetomater, skåret i halve
- 1 tsk. tomatpasta
- 1 tsk. salt
- 1/4 tsk. peber

Fremgangsmåde

Brug en 7 inch stegepande og 1 lille kasserolle. Mængden vil give 3 dusin = 36 blintzes. Forbered dejen i 2 portioner.

Dej: Fyld halvdelen af mælk, æg, smeltet margarine og salt i en blender. Bliv ved, til dejen er glat og lys. Fortsæt med at røre i ingredienserne, mens halvdelen af melet røres gradvist i. Hæld dejen i en stor skål og gentag processen med den anden halvdel af ingredienserne. Forbered fyldet, mens dejen hviler ca. en halv time.

Fyld: Læg spinaten i blød og tjek omhyggeligt den eller sølvbederne. Fjern stilkene. Kog spinaten i 10 minutter i kasserollen med det vand, der hænger ved bladene. Lad vandet dryppe af og stil den til side. Smelt margarine på panden og blanchér løgene, til de er klare. Tilsæt grøn peber og steg videre i 5 minutter. Tilsæt dernæst spinat eller sølvbeder, salt, peber og muskat og steg det hele i 10 minutter. Tag panden af komfuret og tilføj den revne ost.

Sauce: Varm olien i en lille kasserolle og blanchér løget, tilsæt tomater, tomatpasta og krydderier og rør rundt. Sænk varmen og lad saucen simre, indtil den er gennemvarm.

Blintzes: Brug en køkken-pipette og et papirhåndklæde og påfør stegepanden et tyndt lag olie og opvarm den. Hæld en smule smør på panden og vip den let, så smørret fordeler sig på hele panden. Bag pandekagerne let på hver side. Placer 2 spsk. af fyldet på hver pandekage. Rul én gang, så fyldet dækkes. Fold den ene side ind mod midten og fortsæt med at rulle, til den er helt lukket. Blintzes kan serveres med tomatsovs og kan spises enten varme eller kolde.

KLASSISK OSTEKAGE MED FRISK FRUGT.

DIRECTIONS

Ostekagemasse:

680 gr/ 3 kopper flødeost

1 kop sukker

4 æg

2 1/2 tsk. citronsaft

1 tsk. vaniljeessens

1/4 tsk. salt

1 1/4 kop piskefløde

Vejledning:

Flødeosten skal have stuetemperatur. Brug en håndmixer og pisk flødeosten, til den er glat. Tilsæt sukker og pisk, til det er optaget i flødeosten. Tilsæt ét æg af gangen, vent til ægget er optaget i dejen, før det næste tilsættes. Rør citronsaft, vanilje og salt i dejen. Hæld langsomt piskefløden i og rør, til dejen er glat, hæld derefter massen over kiksebunden. Placér springformen i bradepanden og tilsæt 1 dl. vand. Bag ved 180 C i ca. 60 - 75 minutter.

For ikke at "overbage" kagen, slukkes ovnen, når midten stadig er blævret, men ikke helt våd. Lad ostekagen køle af i ovnen en times tid, så tages den ud og køler af. Kagen stilles i køleskabet, til den er helt kold. Skær langs kanten af panden og frigør forsigtigt springformen. Pynt med frisk frugt. Jeg anvendte appelsin, kiwi og jordbær.

Du har brug for en 22 cm springform til denne opskrift. Hvis du ikke har en springform, kan du bruge en almindelig bradepande, men kagen vil i så fald være vanskelig at flytte. Det kan være, at du må skære den ud i bradepanden.

INGREDIENTS

Kiksebund:

120 g. knuste kiks

en smule salt

8 tsk. smeltet smør

Kiksene knuses til fine krummer og blandes med salt og smeltet smør. Tryk blandingen ned på bunden af springformen, brug evt. bagsiden af en ske til at trykke blandingen fast. Bages ved 180 C i 10 minutter, sættes derefter til afkøling.

PREP TID: 1 TIM

BAGNING TID: CA. 60 MIN

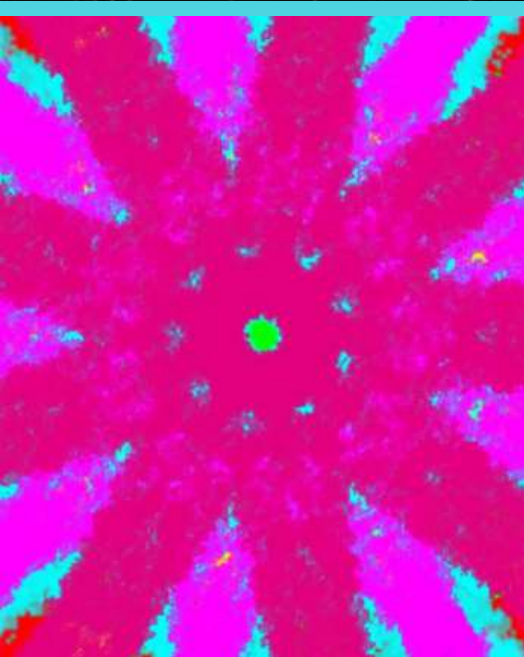
Shavuot bord inspiration.

BØRNESIDER

CKIDS KUNST
GALLERI

**GANEINU
CHS- CHEDER**

Hvor læring er sjov

Nemt Is

I skal bruge:

750 ml Sødmælk
250 ml Fløde Vanilje
En halv kop sukker

En lille plastikpose, der kan lukkes - med ziplås er bedst

En stor plastikpose
Isterninger en halv kop
køkkensalt

Sådan laver du soft ice

Bland mælk, fløde, vanilje og sukker sammen indtil sukkeren er opløst.

Sæt blandingen ind i en plastikpose - en med ziplås er bedst - Luk posen.

Fyld en stor plastik pose med nogle isterninger.

Tilset en halv kop køkkensalt.

Sæt posen med isblanding ind i den store pose. Tilsæt mere is, til hele posen er dækket. Luk posen. Posen er kold, så det er bedst at dække den med en håndklæde.

Ryst posen i mindst fem minutter.

Så er isen klar. Man kan tilsætte smage eller topping efter ønske.

FORTÆLLING OM SHAVUOT

Det var om morgenen den 6. Sivan i året 2448 efter verdens skabelse. Lyn og torden flængede luften, og lyden af shofar kunne høres højere og mere gennemtrængende. I Israels lejr rystede hele folket.

Så blev alt igen stille. Luften var stille, ikke en lyd kunne høres. Fuglene kvidrede ikke, æslet skrydede ikke, okserne brølede ikke. Hver eneste levende skabning holdt vejret. Selv englene stoppede deres himmelske lovprisning. Alt var stille . . . og afventende.

Pludselig hørtes G-ds mægtige ord fra den ene ende af jorden til den anden: "Jeg er G-d, din G-d!" Han kundgjorde de 10 bud ét efter ét. I løbet

af de næste 40 dage og nætter var Moses G-ds discipel, hans elev. Han lærte alle buddene foruden den rette mening af Torah, der skulle videregives mundtligt fra generation til generation. Bagefter skrev Moses ord for ord alle Torahs 5 bøger, lige fra bet i Bereshit til lamed i Israel, sådan som det var blevet ham dikteret af G-d selv.

G-d gav Torah til hele Israels folk; der var 600.000 voksne mænd i alderen 20 - 60, endnu flere ældre mænd, samt naturligvis kvinder og børn foruden en mængde andre mennesker (erev rav). I alt var der mange millioner levende vidner, som så, at G-d gav Torah på Sinai Bjerg.

Tilstede var også alle de jødiske sjæle, der på et tidspunkt skulle komme ned for at leve på denne jord. Hver og en af os lovede højtideligt "naaseh v'nishma" - vi vil gøre, og vi vil lære. Hver og en af os deltog i festen for den hellige pagt mellem G-d og hans folk Israel.

Chag sameach!

CHABADANMARK
JØDEDOM MED HJERTE OG MENING